

Financieel
Expertise
Centrum

JAARPLAN 2017

*Resultaatgericht samenwerken als één overheid ter
bestrijding van financieel economische criminaliteit en
niet integer gedrag in de financiële sector*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Het kader van de FEC-samenwerking: Doel, missie en ambitie	2
3. De vijf lijnen: S.T.R.A.K.	2
3.1 Samenwerking	2
3.2 Transparant	3
3.3 Resultaatgericht	3
3.4 Ambitieuus	3
3.5 Kwaliteit	3
4. Speerpunten voor 2017	4
5. Context FEC-thema's	4
5.1 De FEC-thema's	6
5.2 De FEC-PPS-thema's	9
6. Overige ondersteunende activiteiten	11
6.1 Informatieplatform	11
6.2 Privacy platform	11
6.3 Communicatieplatform	11
6.4 Bemensing FEC-activiteiten en FEC-eenheid	11
6.5 Financiën	11

1. Inleiding

Dit jaarplan beschrijft waar het FEC in 2017 en ook in de daaropvolgende jaren voor wil staan, gevolgd door de concretisering van haar voorgenomen doelstellingen in de werkplannen.

Dit jaarplan heeft een gewijzigde opzet in vergelijking met de FEC jaarplannen van voorgaande jaren. Het FEC wil aansluiten bij de doelen van de partners en werken met een kader van waaruit projecten helder gedefinieerd kunnen worden. Daarom kiest het FEC ervoor om samen te werken langs vijf lijnen kortgezegd: S.T.R.A.K. Samen met de bestaande missie en ambitie vormen het kader en de vijf lijnen de vertrekpunten en richtingaanwijzers voor 2017.

Het FEC wil de samenwerking volgens dit kader en de vijf lijnen professioneel organiseren door project gestuurd te werken; de realisatie daarvan brengt een strakke planvorming met zich.

2. Het kader van de FEC samenwerking: Doel, missie en ambitie

Het gezamenlijke doel van de FEC-partners is het versterken van de integriteit van de financiële sector. Bedreigingen voor- en inbreuken op de integriteit van de financiële sector moeten worden voorkomen en bestreden. De partners in het FEC treden gezamenlijk preventief op tegen bedreigingen voor de integriteit van de financiële sector en handhaven waar nodig.

Om de doelstelling van het samenwerkingsverband te bereiken heeft het FEC als missie: “Het versterken van de integriteit van de financiële sector door de onderlinge samenwerking tussen de partners te stimuleren, te coördineren en te vergroten door het uitwisselen van informatie en het delen van inzicht, kennis en vaardigheden”. Daarbij heeft de FEC-raad voor zichzelf de ambitie geformuleerd om samen te werken als één overheid: resultaatgericht samenwerken als één overheid ter bestrijding van financieel economische criminaliteit en niet integer gedrag in de financiële sector.

De drie kerntaken van het FEC blijven in 2017 onveranderd: 1.) structurele informatie-uitwisseling, 2.) fungeren als een kenniscentrum en 3.) gezamenlijk oppakken van projecten. De hieronder geschetste vijf hoofdlijnen zullen ook in 2017 aan de basis staan bij de uitvoering van deze kerntaken.

3. De vijf lijnen: S.T.R.A.K.

Het FEC gaat in 2017 aan de hand van vijf lijnen aan de slag: **S**amenwerking, **T**ransparant, **R**esultaatgericht, **A**mbitieuus en **K**waliteit.

3.1 Samenwerking

Samenwerken is essentieel voor het FEC, waarbij de gedachte is dat het geheel meer oplevert dan de som der delen. Het is van belang om te accepteren dat samenwerken verder moet gaan dan alleen de eigen doelstellingen, want het FEC wil voor meer staan dan voor de individueel gestelde doelen van de FEC-partners. Het is immers de gezamenlijke (integrale) aanpak die samenwerking succesvol maakt.

De gezamenlijke activiteiten (samenwerking) in FEC-verband worden daarom getoetst aan de volgende criteria en sluiten aan bij de doelstellingen van het FEC:

- 1) Is het onderwerp urgent om te agenderen?
- 2) Heeft het toegevoegde waarde om op dit onderwerp in FEC-verband samen te werken?
- 3) Ontstaat er geen overlap met reeds bestaande initiatieven?

Omdat prioriteiten kunnen verschuiven, staat altijd de mogelijkheid open voor de FEC-partners en waarnemers om onderwerpen op de agenda te zetten die wat hun betreft urgent zijn en in FEC-verband opgepakt dienen te worden.

Vanuit de visie dat de doelstelling van het FEC “het bevorderen van een integere financiële sector”, niet slechts een zaak van de publieke sector is, werkt het FEC samen met andere (private) partijen en samenwerkingsverbanden, waar dat opportuun is op basis van meerwaarde. Omdat het FEC echte samenwerking wil realiseren, moeten de deelnemende organisaties dat uitdragen én faciliteren. Dit vraagt tijd en aandacht van alle betrokkenen.

3.2 Transparant

Het FEC wil een samenwerkingsverband zijn dat transparant opereert. Convenanten en protocollen waarop de samenwerking in FEC-verband gebaseerd is, zijn openbaar.

3.3 Resultaatgericht

Prestaties in FEC-verband worden zoveel mogelijk gewaarborgd en zijn niet-vrijblijvend. De deelnemers aan het FEC nemen hun verantwoordelijkheid voor de goede werking van het toezicht op en de handhaving van de integriteit van de financiële sector. Het samenwerken is geen doel op zich; uitkomsten van projecten zijn gepland, worden gedragen en hebben meerwaarde voor de in het project participerende organisaties en samenwerkingsverbanden.

Het FEC werkt steeds meer in complexe interdisciplinaire projecten. Het aantal en de diversiteit aan onderwerpen en stakeholders neemt toe. Dat vereist doorlopende alertheid of de goede experts op het goede moment aan het beoogde resultaat werken. Deelnemende organisaties borgen dat hier goed oog voor blijft en de juiste capaciteit daarvoor wordt vrijgemaakt.

3.4 Ambitieux

Sinds een paar jaar hanteert het FEC als ambitie te willen samenwerken als één overheid. Die ambitie blijft ook voor de komende jaren overeind omdat daarin nog veel te verdienen en te verbeteren is.

In zijn werkwijze blijft het FEC open staan voor nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden. Er wordt gedacht in kansen en niet in onmogelijkheden.

3.5 Kwaliteit

Al het werk dat in FEC-verband wordt uitgevoerd is van hoog niveau. Binnen de projecten worden capaciteiten optimaal ingezet, verantwoordelijkheden worden helder belegd, en de projecten worden succesvol afgerond. Het hebben van zicht op de kennis en vaardigheden die de deelnemende organisaties kunnen inbrengen, helpt bij het inzetten van competenties die nodig zijn voor elk succesvol multidisciplinair projectteam.

4. Speerpunten voor 2017

Er wordt door de FEC-partners gestreefd naar een resultaatgerichte gezamenlijke en gecoördineerde aanpak ter bestrijding van concrete vormen van financieel economische criminaliteit en niet integer gedrag in de financiële sector. In de hoofdstukken hierna wordt het geheel aan activiteiten voor 2017 benoemd; hierna staan we stil bij de speerpunten voor 2017.

Informatie-uitwisseling

De informatie-uitwisseling is de kern van het FEC en zijn eerste prioriteit. De informatie-uitwisseling moet worden gekoesterd en waar mogelijk versterkt omdat de uitwisseling van gegevens over (actuele) ontwikkelingen en bedreigingen voor de integriteit van de financiële sector een essentiële bijdrage levert aan het behalen van de gezamenlijke doelstellingen, naast de rol die het vervult bij de uitvoering van de wettelijke taken van de afzonderlijke FEC-partners. Dit jaar wordt de focus gelegd op het efficiënter maken van de informatie-uitwisseling. De verwachting is dat hierdoor in 2017 de doorlooptijden van signalen worden verkort met als gevolg sneller inzicht in de behaalde effecten en resultaten en een versterking van de integrale aanpak.

Terrorisme Financiering (TF)

Het project Terrorisme Financiering (TF) is dit jaar een belangrijk speerpunt. Het TF-project laat zien dat de FEC-partners samen met de participanten binnen een kort tijdbestek hebben kunnen inspelen op een reële dreiging voor de integriteit van de financiële sector. Mede in samenwerking met PPS-partners wordt in 2017 verder gewerkt aan het tot stand brengen van aanzetten tot typologieën inzake terrorismefinanciering.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Vanuit de visie dat de integriteit van de financiële sector niet slechts een zaak van publieke partijen is, wordt ook in 2017 aan de samenwerking van de FEC-partners met de bankensector een vervolg gegeven in de PPS-projecten.

5. Context FEC thema's

Op basis van de inbreng van de FEC-partners is een lijst met thema's opgesteld. Deze thema's vormen de achtergrond voor de totstandkoming van dit FEC-jaarplan 2017. Als toets en selectie voor de thema's en activiteiten voor 2017 is gekeken naar trends, ontwikkelingen en risico's die de diverse FEC-partners identificeren. Ondanks dat er nog veel meer risico's en thema's geïdentificeerd zijn die de integriteit van de financiële sector bedreigen, kiezen de FEC-partners voor het aanbrengen van focus in haar activiteiten en daarmee ook duidelijke prioritering. Die prioritering kan afhankelijk van actuele ontwikkelingen en eventuele urgentie worden bijgesteld.

- Er gaat een grote dreiging uit van terrorisme die zorgt voor veel maatschappelijke onrust. De financiering van terrorisme en andere activiteiten die kunnen leiden tot/bijdragen aan radicalisering en extremisme bedreigt alle facetten van ons land, waaronder de (integriteit van de) financiële sector. De FEC-partners zien de urgentie van dit probleem dat mede het vertrouwen in de financiële sector raakt, waardoor het thema terrorismefinanciering ook in 2017 hoog op de agenda van het FEC staat.

- Steeds vaker is er publiciteit rondom belastingontwijking door multinationals of door vermogende personen. De aanpak van belastingontduiking staat hoog op de nationale en internationale politieke agenda. Er is wereldwijd aandacht voor aanscherping van de fiscale regelgeving en transparantie over fiscaal gedrag. Deze ontwikkelingen raken ook de integriteit van de financiële sector. Uit verschillende incidenten is gebleken dat partijen die actief zijn in de financiële sector en onder toezicht staan van DNB of de AFM zoals banken, accountantsorganisaties, trustkantoren en vermogensbeheerders betrokken kunnen zijn bij fiscaal niet integer gedrag. Het kan daarbij gaan om zowel het fiscale gedrag van financiële ondernemingen in relatie tot de eigen belastingpositie, als het faciliteren van belastingontwijking of –ontduiking door klanten. In geval van belastingontduiking is al snel tevens sprake van witwassen. Betrokkenheid bij fiscale integriteitschendingen van partijen die actief zijn in de financiële sector doet afbreuk aan de integriteit van de financiële sector en kan het vertrouwen daarin ernstig aantasten.
- De trustsector loopt een groot inherent risico om betrokken te raken bij financieel economische criminaliteit, zoals witwassen, de financiering van terrorisme en loopt het risico om betrokken te raken bij maatschappelijk onbetamelijke fiscale constructies. De toezichthouder op de trustsector wees hier het afgelopen jaar regelmatig op en heeft de trustsector hier ook op aangesproken. Het is van belang dat de sector deze risico's adequaat gaat beheersen. Ook de internationale aanpak van complexe fiscale structuren kan bij trustkantoren leiden tot integriteitsproblematiek. Veel FEC-partners zijn betrokken bij het toezicht op de beheersing van integriteitsrisico's of bij de opsporing van integriteitsmisstanden in de trustsector en/of aanverwante partijen. Voor een effectieve aanpak hiervan werken zij dan ook in 2017 weer samen op dit thema.
- De activiteiten die op het gebied van fraude worden aangegaan, sluiten aan bij de Veiligheidsagenda 2015-2018 van de veiligheidspartners (o.a. politie en Openbaar Ministerie).
- De FEC-partners vangen via verschillende kanalen signalen op over bedreigingen van de integriteit van de financiële sector (waaronder fraude gerelateerd). Het is essentieel dat deze signalen in FEC-verband worden uitgewisseld om deze misstanden aan te pakken.
- De primaire verantwoordelijkheid voor het integere gedrag van en binnen de financiële sector, ligt bij de sector zelf. De FEC-partners hechten er waarde aan samen te werken met private partijen. Op verschillende thema's wordt projectmatig samengewerkt, waarbij deze samenwerking één gemeenschappelijk belang heeft, namelijk het voorkomen dat de financiële sector bedoeld en onbedoeld wordt gebruikt voor financieel economische criminaliteit zoals witwassen, terrorismefinanciering, belastingontduiking en fraude.

Tegen deze achtergrond staan in paragraaf 5.1 de thema's beschreven waar de FEC-partners gezamenlijk aan willen werken in 2017. De thema's die de FEC-partners samen met de PPS-partners willen oppakken, staan vermeld in paragraaf 5.2.

5.1 De FEC-thema's

Naam	omschrijving/opdracht	sponsor	deelnemers	gereed
Trustsector	<p>Op de langere termijn wordt beoogd dat trustkantoren zichtbaar eigen verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot de risico identificatie en mitigatie van hun dienstverlening. Trustkantoren hebben daartoe een integere en professionele organisatiestructuur waarbij het belang van integriteit is ingebed in de bedrijfscultuur. Dit vindt zijn weerslag in de relatie met en selectie van hun klanten.</p> <p>In aansluiting op het verkennende project worden in 2017 de aanbevelingen uit de verkenning uitgevoerd. Deze aanbevelingen omvatten het nader uitwisselen van kennis over de trustsector, nadere samenwerking met BFT en FEC-partners bij de aanpak van illegale trustkantoren en de mogelijkheden te verkennen van een specifiek op de trustsector geformuleerd handhavingsbeleid.</p>	DNB	FEC-partners en BFT als participant	30-06-17
Terrorisme Financiering	<ol style="list-style-type: none"> 1. De financiële netwerken van bij de FEC-partners en -participanten bekende personen die in verband kunnen worden gebracht met terrorisme en andere relevante personen en entiteiten zijn op basis van FEC-signalen in kaart gebracht. Daardoor is onder meer inzicht verkregen in de wijze waarop en door wie deze personen worden gefinancierd; 2. In alle gevallen waarin het verkregen inzicht daartoe aanleiding geeft, is een interventiestrategie opgesteld; 3. Ten slotte zijn aanzetten tot typologieën van potentiële soorten terrorismefinanciering geformuleerd en gedeeld met de financiële sector. 	OM	FEC-partners en FEC-participanten	31-06-18

<p>Samenwerkend toezicht op fiscale risico's</p>	<p>Het beoogde lange termijn effect is dat het gecoördineerd en adequaat aanpakken van fiscale risico's in de financiële sector bijdraagt aan het versterken van de integriteit van de financiële sector.</p> <p>Fiscale risico's zijn relevant voor het toezicht door zowel de Belastingdienst als DNB en AFM. Voor een effectieve (preventieve) aanpak van fiscaal niet integer gedrag is een ketenaanpak vereist, waarbij vroegtijdig signalen over niet integer of anderszins ongewenst fiscaal gedrag worden gedeeld. Uit een vergelijking van de toezichtkaders van de Belastingdienst, DNB en AFM volgt dat samenwerking de mogelijkheid om fiscale risico's te adresseren in de actualiteit verbetert.</p> <p>In aansluiting op het verkennende project worden in 2017 de aanbevelingen uit deze verkenning uitgevoerd. Deze bestaan uit intensivering van kennis over fiscale risico's bij toezichthouders, preventieve aanpak door toezichtonderzoeken en repressieve aandacht voor dit thema door proactief signalen uit te wisselen.</p>	<p>BD</p>	<p>DNB, AFM</p>	<p>31-12-17</p>
<p>Illegale money-transferkantoren</p>	<p>Beoogd doel van het project is het vaststellen van een gezamenlijke strategie om illegale money transfer-kantoren aan te pakken, het concreet sluiten van een aantal illegale money transferkantoren en het afgeven van een signaal dat toezichthouders en opsporingspartners samenwerken op het terrein van het aanpakken van illegale money transferkantoren.</p>	<p>DNB, NP</p>	<p>DNB, NP, BD, FIOD en OM</p>	<p>30-06-17</p>
<p>Samenwerkingsverbanden</p>	<p>Beoogd doel van dit project is de samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden ICOV, FEC en de organisaties FIU-NL en Justis/Track te versterken. Hiertoe hebben deze partijen afgesproken een concrete casus met elkaar op te pakken om te bezien hoe</p>	<p>MinV&J</p>	<p>FEC-partners, andere samenwerkingsverbanden</p>	<p>31-12-17</p>

	samenwerking en informatievoorziening tussen deze partijen zowel specifiek als in algemene zin het beste versterkt kan worden.			
Evaluatie FEC 2017	Op initiatief en onder leiding van de waarnemers wordt conform artikel 7 van het ‘Convenant houdende afspraken over de samenwerking in het kader van het Financieel Expertise Centrum (FEC)’ het convenant dit jaar geëvalueerd.	MinFin, MinV&J	FEC-partners	31-12-17
Evaluatie FEC Informatie-Protocol 2014	De FEC-eenheid gaat conform artikel 21 van het FEC-informatieprotocol 2014 de werking van de afspraken in dit protocol en de verwerking van persoonsgegevens in FEC-verband dit jaar evalueren.	FEC-eenheid	Informatieplatform, Privacyplatform	31-12-17
Ongewenste Buitenlandse financieringen	In lijn met de wens van het kabinet onderzoekt het FEC een spoedige start van een nieuw (deel)project gericht op inzicht in en het tegengaan van ongewenste buitenlandse financiering van non-profit organisaties. Het doel van het project is om meer zicht te krijgen op buitenlandse financieringsstromen van non-profit organisaties en het analyseren van deze informatie door een multidisciplinair team van FEC-partners en andere relevante organisaties. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het tegengaan van ongewenste financieringsstromen en bijbehorende ongewenste beïnvloeding en gedrag. Als eerste stap wordt gekeken naar de juridische mogelijkheden en praktische invulling van informatie-uitwisseling. Ook wordt bezien welke criteria voor mogelijke inperking van financiering opgesteld kunnen worden die verankerd kunnen worden in wetgeving.	OM	FEC-partners, FEC-participanten	01-03-18

Facilitators	De integrale aanpak van notoire beroepsfraudeurs/facilitators vraagt samenwerking tussen de FEC-partners. In 2017 zullen de FEC-partners in een FEC-dataroom gezamenlijk deze groep detecteren en een integrale handhavingsaanpak voorstellen.	OM, Min- V&J	FEC-partners	31-12-17
---------------------	---	--------------------	--------------	----------

5.2 De FEC-PPS-thema's

Naam	omschrijving/opdracht	sponsor	deelnemers	gereed
Faillissementsfraude	Doel van het project is om faillissementsfraude keten breed efficiënter aan te pakken. Private partijen en de overheid kunnen elkaar versterken in de integrale aanpak van faillissementsfraude; onderzocht wordt hoe de samenwerking die op de verschillende dossiers nodig is, zo efficiënt mogelijk kan worden voortgezet, bijvoorbeeld door middel van signalering en/of informatie-uitwisseling. De Nederlandse vereniging van banken neemt het in 2017 op zich om dit onderwerp verder te brengen richting haar ketenpartners.	NVB	FEC-partners, FEC-PPS-partners	31-12-17
Wettelijke belemmeringen	Beoogd doel is een verbeterde informatie-uitwisseling tussen de publieke en private partners bij geconstateerd niet-integer gedrag in de financiële sector. De focus in 2017 ligt op: - Een Lab omgeving creëren voor analyse doeleinden om te toetsen of het delen van beschikbare informatie daadwerkelijk zal bijdragen aan de realisatie van de FEC-doelstellingen; - Een wetgevingsbrief opstellen met wensen voor de beoogde Kaderwet gegevensuitwisseling;	FIOD	FEC-partners, FEC-PPS-partners	31-12-17

	<p>- Onderzoeken of, en onder welke voorwaarden, een bank informatie uit een vordering mag gebruiken in de eigen bedrijfsvoering of de betrokken opsporingsdienst daarover mag bevragen.</p> <p>- Nagaan of binnen de Pilot Commercieel Vastgoed artikel 20 WPG-besluiten voor de opsporingsdiensten bijdragen aan informatiedeling te komen.</p>			
Commercieel vastgoed	De FEC-PPS-partners gaan in 2017 verder met de opdracht om te onderzoeken hoe informatie-uitwisseling kan bijdragen aan het tegengaan van strafbaar of niet integer gedrag rondom commercieel vastgoed.	FEC-PPS-partners	FEC-partners, FEC-PPS-partners	31-12-17
Terrorismedinanciering	<p>In samenwerking met FEC-PPS-partners wordt in 2017 verder gewerkt aan het tot stand brengen van aanzetten tot typologieën van potentiële soorten terrorismedinanciering.</p> <p>Daarnaast vindt in 2017 een verkenning plaats naar de wijze waarop banken en FEC-partners kunnen samenwerken om vroegtijdig signalen van terrorismedinanciering te detecteren.</p>	OM	FEC-partners, FEC-PPS-partners	31-12-2017
Corruptie	<p>Beoogd doel van dit project is om samen met de FEC-partners en de private partners de bewustwording van corruptierisico's te vergroten en tijdige detectie en het bespreekbaar maken van corruptiesignalen en trends te bevorderen.</p> <p>In 2017 wordt door de FEC-PPS-partners zowel intern als gezamenlijk verkend welke mogelijkheden er zijn om door middel van publiek-private samenwerking tot een effectievere corruptiebestrijding te komen.</p>	FIOD	FEC-partners, FEC-PPS-partners	31-12-2017

6. Overige ondersteunende activiteiten

6.1 Informatieplatform

- Begeleiden van het proces van informatie-uitwisseling op efficiënte en effectieve wijze volgens gemaakte afspraken;
- Prioriteit ligt dit jaar op signalen die voortkomen uit projecten en op de signalen die een ondermijnend effect hebben op integriteit van financiële sector;
- Faciliteren van gezamenlijke aanpak op speciale onderwerpen (o.a. Panama Papers; “Veelplegers”, “facilitators”).

6.2 Privacy platform

- Begeleiden van het proces van informatie-uitwisseling vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en in lijn met actuele ontwikkelingen op gebied van privacywetgeving;
- Prioriteit ligt dit jaar bij ondersteunende PIA-activiteiten en de implementatie van de Privacyrichtlijn en de (ontwerp) Kaderwet.

6.3 Communicatieplatform

- Begeleiden van informatie-uitwisseling en andere activiteiten in FEC-verband vanuit het oogpunt van kenbaarheid van het FEC;
- Streven naar voldoende bekendheid binnen de FEC-partners om op juiste momenten het FEC-kanaal te benutten;
- Prioriteit ligt dit jaar bij het inzichtelijk maken van de resultaten die uit de informatie-uitwisseling voortkomen.

6.4 Bemensing FEC-activiteiten en FEC-eenheid

- Begeleiden van informatie-uitwisseling en andere activiteiten in FEC-verband vanuit verbindende en faciliterende rol; waar nodig sturend en/of initiërend;
- Streven naar het gezamenlijk bereiken van beoogde resultaten;
- Prioriteit ligt dit jaar bij de informatie-uitwisseling.

6.5 Financiën

- Verantwoording wordt afgelegd door begroting, jaarplan en jaarverslag.